

VERDIGHETSENTERET

ÅRSRAPPORT 2021

Verdighetsenteret
OMSORG FOR GAMLE

Verdighetsenteret besøkte i 2021 fire sykehjem i Karmøy kommune, og møtte ansatte, frivillige, organisasjoner, beboere og kommuneledelse. Årets frivillighetskommune i 2018 mottok i tillegg landets første Leve hele livet-pris året etter. Og Karmøy har også valgt Verdighetsenterets etterutdanning Frivillighetskoordinering – eldreomsorg som del av en av en bevisst satsing på feltet. På bildet ser vi beboer ved Kopervik sykehjem, Peder Jacob Tveit (98), på tur i terapi sykkel sammen med pensjonist, syklist og frivillig Paal Thorkildsen.

Innhold

s. 4 STIFTELSEN VERDIGHETSENTERET

Samfunnsoppdrag, styret, ansatte, økonomi, historikk, med blikket videre

s. 6 FAGOMRÅDER OG ETTERUTDANNINGER

s. 6 Omsorg ved livets slutt

Palliativ eldreomsorg

- Deltakerfordeling, fylker og kommuner

Akuttmedisinsk eldreomsorg

- Deltakerfordeling, fylker og kommuner
- Fagdager

s. 10 Frivillighet og kultur

- Frivillighetskoordinering – eldreomsorg
- Deltakerfordeling, fylker og kommuner
- DIGIKURS
- Fagseminar
- Fagforum frivillighet
- Idébank – frivillighet
- Nasjonal koordinatorsamling

s. 13 FORSKNING OG UTVIKLING

- FRIDE og Live@Home.Path
- Evalueringsstudie

Fagutvikling

- Pilotprosjekt etterutdanning
- Kurs i klinisk kommunikasjon for leger

Fagundervisning

- Deltakelse i prosjekt og kommisjon
- Høringsuttalelser
- Grønt lys
- COST ACTION – etikk i demensomsorgen
- Samlokalisering med pluss-effekter

Fagformidling – tiltak og tema

s. 18 OPINIONSDANNELSE

Arrangementer

- Verdighetskonferansen 2021
- Arendalsuka
- Webinarserie: Kunst og kreativitet
- Film belyser valg og verdier i eldreomsorgen
- Temakveld i Vesterålen.
- Omsorgsprisen 2021: Fra teaterscenen

Media og kommunikasjon

- Nyhetsbrev
- Nettsiden
- Publikasjoner
- Kampanje om Verdighet
- Reportasjeprosjektet Årringer

s. 26 ORGANISASJON

Medarbeidere gjennom 2021

FORSIDEN

Rosemary Lund (89) bader sammen med venner ute i sjøen – hele året. Prosjektet *Årringer* skal speile hvordan det er å være gammel i Norge i dag. 22 eldre blir her intervjuet – både syke, friske og døende. Dette er et samarbeid mellom Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse og Verdighetsenteret.

Hvor ikke annet er angitt – alle foto: Silje Katrine Robinson

Stiftelsen Verdighetsenteret – Omsorg for gamle

SAMFUNNSOPPDRAGET

Verdighetsenteret er et nasjonalt kompetansesenter som formidler og utvikler kunnskap innen eldreomsorg. Våre fagområder er palliasjon, frivillighet og akuttmedisin. Vi har et særlig fokus på etikk og den økende andelen personer med demens. Senterets arbeid retter seg mot helsepersonell, frivillighetskoordinatorer, frivillige, sårbare gamle og deres pårørende, beslutnings-takere, politikere, samfunn og media. Senteret etablerer og deltar i nettverk og samarbeidsprosjekter som bidrar til dette.

STYRET, ANSATTE

Styret i Stiftelsen Verdighetsenteret har hatt følgende sammensetning gjennom 2021: Torill Selsvold Nyborg (leder), fra de fire stifterne av stiftelsen; Monica Håkansson (Norges Røde Kors), Henriette Høyskel (Helle Bennetts Allmenntilgittige Fond), Iren Mari Luther (Fagforbundet), og Marit Schjøtt (GC Rieber Fondene), samt Aina Kolle (ansattevalgt styremedlem). Det er i løpet av året blitt avholdt 7 styremøter.

Verdighetsenteret hadde ved årets slutt 18 ansatte ved kontorene i Bergen og Oslo.

ØKONOMI

I 2021 fikk senteret over statsbudsjettet videreført 22 millioner kroner i offentlige øremerkede tilskudd til utdanning av og kompetanseheving for frivillighetskoordinatorer og helsepersonell innen eldreomsorgen.

Fagforbundet videreførte sitt økonomisk bidrag på 1,5 millioner kroner.

I forbindelse med planlegging og gjennomføring av Omsorgsprisen mottok Verdighetsenteret støtte fra GC Rieber Fondene.

HISTORIKK

Verdighetsenteret er en videreføring av det nasjonale prosjektet Hospice og Palliative Care for gamle [1998-2003] og det europeiske prosjektet ved Universitetet i Wien, Würde im Alter [2003-2006]: En verdig alderdom – en livsgaranti.

Stiftelsen Verdighetsenteret – Omsorg for gamle ble opprettet i 2009. De fire stifterne er: Norges Røde Kors, Fagforbundet, GC Rieber Fondene og Helle Bennetts Almennyttige Fond.

MED BLIKKET VIDERE

Verdighetsenteret har siden oppstart holdt til ved Bergen Røde Kors Sykehjem i Bergen. En betydelig økning i statlige tilskudd de siste par årene har muliggjort en styrking av organisasjonen med flere dyktige medarbeidere. Større bemanning og økt aktivitet gjorde at senteret i desember 2021 valgte å flytte inn i nye og moderne kontorlokaler i Haraldsplass helsecampus, samlokalisert med VID og Haraldsplass Diakonale Sykehus. Med satsingsområder som er sammenfallende med VID og sykehusets fagområder, har alle parter forventninger om gode synergieffekter innen fagutvikling, forskning, prosjektsamarbeid og arrangementer m.m.

Det har gjennom året vært stor etterspørsel etter senterets etterutdanninger og fagdager, og 2021 viser rekordmange deltagere. At etterutdanningene i 2020 ble digitalisert har i tillegg medført at senterets kompetansehevende tiltak er enda mer tilgjengelig nasjonalt.

Senteret vil i 2022 arbeide videre med å utvikle samarbeid med kommuner og fagmiljøer, og styrke organisasjonen ytterligere. Slik skal senteret nå følgende målsettinger: Være en foretrukken nasjonal kompetanseaktør innen virksomhetens fagfelt, stimulere til spredning av kunnskap og bidra til bedre vilkår for en verdig alderdom.

En verdig alderdom for alle

VERDIGHETSENTERETS VISJON

FAGOMRÅDER OG ETTERUTDANNINGER

Verdighetsenteret formidler og utvikler kunnskap innen eldreomsorg, knyttet til fagområdene palliasjon, frivillighet og akuttmedisin. Senteret har et særlig fokus på etikk og den økende andelen personer med demens og tilbyr omfattende etterutdanning av tverrfaglig helsepersonell og ledere av frivillige i eldreomsorgen. Arbeidet bygger på kunnskapsbasert praksis, forankret i eldreomsorgens behov og nasjonale føringer.

Etterutdanningene ved Verdighetsenteret er tverrfaglige og godkjente som ledd i klinisk fagstige i Fagforbundet, Delta og meritterende timer til spesialist i sykepleie/spesialsykepleie i Norsk Sykepleierforbund. I tillegg holder senterets ansatte foredrag på konferanser, fagdager og innen ulike utdanninger, arrangerer eksterne kurs og deltar aktivt i samfunnsdebatten om forutsetningene for en verdig alderdom.

Høsten 2020 ble Verdighetsenterets etterutdanninger gjort helt eller delvis digitale. Vi har videreført denne modellen for kunnskapsformidling i 2021 med gode tilbakemeldinger. Med det digitale undervisningsopplegget er det blitt enklere, billigere og ikke minst mer klimavennlig å delta på våre etterutdanninger.

Nettbasert undervisning foregår på læringsplattformen Canvas og videoplattformen Zoom. Etterutdanningene er samlingsbaserte med oppsatte møter i Zoom med «direkte» undervisning, erfaringsutveksling og gruppearbeid. På denne måten skiller etterutdanningene seg fra tradisjonelle nettkurs der deltakerne jobber utelukkende på egenhånd. I tillegg blir kunnskapen formidlet gjennom videoforelesninger, bilder, tekst og interaktive quiz i Canvas. Her finnes også et diskusjonsforum der deltakerne oppfordres til å stille spørsmål og dele erfaringer.

Omsorg ved livets slutt

Verdighetsenteret ser på omsorg ved livets slutt for sårbare gamle i et lengdeperspektiv; Det handler ikke kun om de siste timer og dager. Ifølge WHO bør palliative tiltak iverksettes på et tidlig tidspunkt i sykdomsforløpet. Avhengig av hvor den gamle befinner seg i dette forløpet kan palliasjon bestå av både aktiv, livsforlengende behandling og symptomlindring ved livets slutt. For å øke kompetansen til de ansatte som skal ivareta gamle pasienter er det avgjørende med kunnskap om hele sykdomsforløpet. Utover ren faglig kompetanse står også evne til etisk refleksjon og helhetlig ivaretagelse av den gamle i tråd med hospice-filosofien sentralt. Kunnskap på disse feltene er avgjørende for at den gamle kan slippe unødvendige og krenkende sykehusinnleggelser i den siste fasen av livet.

Verdighetsenteret har derfor utviklet to etterutdanninger på dette området: *Akuttmedisinsk eldreomsorg* og *Palliativ eldreomsorg*. De supplerer hverandre og begge rommer sentrale komponenter for at den gamle skal oppleve en verdig alderdom.

Palliativ eldreomsorg

Denne etterutdanningen har som mål å øke kompetansen til fagutdannet helsepersonell i møte med sårbare, alvorlig syke og døende gamle og deres pårørende. Blant hovedtemaene i undervisningen kan nevnes: Palliasjon til den gamle pasienten, forhåndssamtaler, palliativ plan, etikk, kommunikasjon, sorg, symptomlindring, covid-19, åndelig og eksistensiell omsorg, personsentrert demensomsorg, sykdom/død i andre kulturer, ivaretagelse av pårørende/etterlatte og hjelperen, hjemmedød og stell av døde. Forelesere og bidragsytere i etterutdanningene har i 2021 vært ansatte ved senteret og eksterne spesialister innen relevante fagområder.

FORELESERE

Interne: Aina Kolle – master klinisk intensivsykepleie, Evy Gangstø Steinseide – palliativ sykepleier og master i kunnskapsbasert praksis, Elsa C. Irgens – master klinisk intensivsykepleie, Irene Aasmul – videreutdanning i veiledning, mastergrad i helsefag og ph.d. innen alders- og sykehjemsmedisin, Sebastian von Hofacker – spesialist i anesthesiologi og palliativ medisin, overlege, Silje B. Eikemo – videreutdanning i klinisk intensivsykepleie.

Eksterne: Dag Heine Bjørndal – kommuneadvokat i Fjell kommune, Rune Samdal – pårørende og forsker, Trond Eirik Bergflødt – spesialsykepleier og rådgiver ved Kompetansesenter for demens, Øyvind Heen Ottesen – psykologspesialist

DELTAKERFORDELING, FYLKER OG KOMMUNER

Gjennom de siste 14 årene har over 590 ansatte fra 114 ulike kommuner i alle landets fylker gjennomført etterutdanningen. I tillegg én deltager fra Danmark. Totalt 121 deltakere i 2021. Nye kommuner markert i **fet**.

Fylke	Kommune
Oslo	Oslo
Viken	Asker, Aurskog-Høland, Bærum, Drammen, Eidsvoll , Flå, Fredrikstad, Hol, Hole, Indre Østfold, Kongsberg, Lier, Lillestrøm, Lørenskog, Moss, Nannestad , Nes, Nittedal, Nore og Uvdal, Ringerike, Rollag, Råde, Skien , Våler
Innlandet	Elverum, Engerdal, Etnedal, Kongsvinger, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Stange, Sør-Aurdal, Trysil, Vang, Vestre Slidre, Vestre Toten, Våler , Øystre Slidre, Åsnes
Vestfold og Telemark	Holmestrand, Horten, Larvik, Midt-Telemark
Agder	Arendal, Bygland, Flekkefjord, Lindesnes, Vegårshei
Rogaland	Karmøy, Lund, Sandnes, Stavanger, Suldal, Time
Vestland	Alver, Askvoll, Askøy, Austevoll, Bergen, Bjørnafjorden, Bremanger , Bømlo, Gulen, Høyanger, Kinn, Kvinnherad, Lærdal, Masfjorden, Modalen, Osterøy , Samnanger, Selje , Solund, Stad, Stord, Stryn, Sunnfjord, Ullensvang, Ulvik, Vaksdal, Voss, Øygarden
Møre og Romsdal	Molde, Tingvoll , Ulstein, Volda , Ørsta, Ålesund
Trøndelag	Grong , Namsos, Nærøysund, Oppdal, Orkland, Overhalla , Røros, Skaun, Stjørdal, Ørland
Nordland	Alstahaug, Bodø, Brønnøy, Bø, Dønna , Fauske, Meløy , Træna, Vefsn
Troms og Finnmark	Alta, Balsfjord, Kvænangen, Måsøy , Porsanger, Tromsø
Danmark	Gentofte

Akuttmedisinsk eldreomsorg

Målet med denne etterutdanningen er å heve kompetansen til fagutdannet helsepersonell som jobber med akutt og alvorlig syke gamle. Fokus i undervisningen er firedeelt: Å gjenkjenne tegn til sykdomsforverring, sette i verk riktige tiltak til rett tid, mestre aktuelle prosedyrer og kunne håndtere medisinsk teknisk utstyr. Etisk refleksjon er sentralt under hele programmet.

Forelesere og bidragsyttere i etterutdanningene har i 2021 vært ansatte ved senteret, lege og spesialsykepleiere med bred klinisk erfaring. Psykologspesialist Øyvind Heen Ottesen har bidratt med forelesning om hvordan man kan ivareta hjelperen. Det første kullet i 2021 ble gjennomført heldigitalt grunnet oppblomstring av covid-19 og påfølgende nedstenging. Deltakerne ble tilbudt et alternativt undervisningsopplegg med gjennomgang av aktuelle prosedyrer i demonstrasjonsfilmer og videoforelesninger utarbeidet av Verdighetsenteret.

Totalt er det gjennomført seks kull i løpet av 2021, i tillegg til praktisk prosedyretrening i Alta som ble utsatt i 2020 grunnet pandemien. Den praktiske prosedyretreningen er gjennomført ved våre lokaler i Bergen, samt i Suldal kommune og i Vesterålen for kommunene Hadsel, Sortland og Øksnes.

FAGDAGER

I tillegg er det i 2021 innenfor palliativ eldreomsorg og akuttmedisinsk eldreomsorg gjennomført en rekke digitale fagdager nasjonalt. De ansatte ved avdeling helse og omsorg bidrar også med undervisning ved ulike høgskoler og universiteter, blant annet for medisinstudentene ved Universitetet i Bergen i forbindelse med eldreuken «Siste kapittel».

Fra den praktiske prosedyretreningen i Alta som ble gjennomført i høst

DELTAKERFORDELING, FYLKER OG KOMMUNER

Siden oppstart i januar 2017 har 712 deltagere fra alle landets fylker og 140 kommuner gjennomført utdanningen. Totalt 180 deltakere gjennomførte i 2021, nye kommuner i **fet**.

Fylke	Kommune
Oslo	Oslo
Viken	Asker, Aurskog-Høland, Bærum, Drammen, Eidsvoll, Fredrikstad , Gjerdrum , Gol, Hol, Hvaler, Indre Østfold, Jevnaker, Kongsberg, Lillestrøm, Lunner, Lørenskog, Marker, Modum, Nes, Nordre Follo, Nore og Uvdal, Rakkestad , Ringerike, Rollag, Skiptvet, Ullensaker, Våler, Ål
Innlandet	Alvdal, Elverum, Gausdal, Gjøvik, Hamar, Lillestrøm, Ringsaker, Stange, Vågå , Østre Toten, Åsnes
Vestfold og Telemark	Fyresdal , Færder, Midt-Telemark, Sandefjord, Siljan , Tønsberg, Vinje
Agder	Birkenes, Sirdal
Rogaland	Haugesund, Karmøy, Sandnes, Sola, Stavanger, Strand, Suldal
Vestland	Alver, Askøy, Aurland, Austevoll, Austrheim, Bergen, Bjørnafjorden, Bremanger, Bømlo, Eidfjord, Etne, Fedje, Fitjar, Gulen, Høyanger, Kvam, Kvinnherad, Luster, Lærdal, Masfjorden, Modalen , Osterøy, Samnanger, Solund, Stad, Stord, Sunnfjord, Tysnes, Ullensvang, Ulvik, Vaksdal, Vik , Voss, Øygarden
Møre og Romsdal	Aure, Hustadvika, Molde, Sula, Sykkylven, Volda, Ørsta, Ålesund
Trøndelag	Frøya , Grong, Heim, Holtålen, Inderøy , Indre Fosen , Levanger, Malvik, Melhus, Oppdal, Orkland, Selbu, Steinkjer, Stjørdal , Trondheim, Ørland
Nordland	Alstahaug, Andøy, Bindal , Bodø, Brønnøy, Bø, Fauske, Hadsel, Hamarøy, Lødingen, Meløy, Narvik, Rana, Sortland, Steigen, Træna, Øksnes
Troms og Finnmark	Alta, Gratangen, Karasjok , Kåfjord, Nordreisa, Storfjord, Tjeldsund, Tromsø
Svalbard	Longyearbyen

Frivillighet og kultur

Frivillig innsats er en berikende ressurs og en viktig del av et helhetlig omsorgsperspektiv. Frivillige kan muliggjøre et mer mangfoldig og kreativt aktivitetstilbud, en naturopplevelse, et sosialt fellesskap og avgjørende avlastning av pårørende.

Pandemiens 2. år har preget frivillig sektor i stor grad, men omstillingsviljen har gitt resultater i form av nye måter å møtes på. En sterk gjennomføringsevne tross skiftende restriksjoner har også bidratt til at mange planer og tiltak tross alt har blitt gjennomført. Betydningen av kompetanse og godt organiserte frivillige tjenester vil være særlig stor nå i kjølvannet av en periode hvor mange har lengtet etter møteplasser og sosial kontakt med andre mennesker.

Utfordringene gjennom de senere år har understreket behovet for at kommunens helse- og omsorgstjenester har en ansatt frivillighetskoordinator som bidrar til godt samarbeid mellom frivillige og ansatte. Dette behovet vil ikke avta fremover.

For å lykkes med en nasjonal satsing på frivillighet i eldreomsorg trengs kompetanse, forankring, god organisering og rolleavklaring. Verdighetsenteret bidrar til dette ved å utdanne frivillighetskoordinatører i hele landet, gjennom kurs, foredrag, debatter og forskning på feltet. Rådgivning og veiledning til kommuner som ønsker å satse på dette, i tråd med målsettinger i kvalitetsreformen *Leve hele livet*, er også en viktig del av arbeidet for å sikre eldre en verdig alderdom.

Etterutdanning: Frivillighetskoordinering – eldreomsorg

En verdig alderdom avhenger av et lokalmiljø som bryr seg. Å koordinere samarbeid mellom ulike aktører blir stadig viktigere for å få til gode løsninger til beste for innbyggerne.

Etterutdanningen *Frivillighetskoordinering – eldreomsorg* er forankret i Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet (2015-2020) og trekkes også frem i Meld. St. 15 [2017-2018] *Leve hele livet*. Gjennom etterutdanningen bidrar senteret til kompetanseheving i kommunene og frivillig sektor på helse- og omsorgsfeltet.

Deltakerne lærer å mobilisere, organisere, følge opp og lede frivillig innsats i eldreomsorgen. Etterutdanningen tar også opp tema som godt samspill mellom frivillig og kommunal sektor, juridiske perspektiver, etikk, frivillighet i palliasjon, demens og kommunikasjon. Deltakerne skal som del av etterutdanningen utvikle et frivillighetsprosjekt på egen arbeidsplass. Prosjektet tar sikte på å gi positive ringvirkninger i lokal eldreomsorg. Etterutdanningens målgruppe er personer som organiserer og leder frivillig innsats i eldreomsorgen: Ansatte og ledere i helse- og omsorgssektoren, i frivillige organisasjoner og på frivilligsentraler, samt andre som samarbeider med frivillige.

Etterutdanningen kombinerer det praksisnære med innføring i grunnleggende forskning. I tillegg til innlegg fra Verdighetscenterets egen fagkompetanse hentes foredragsholdere fra både frivillig og kommunal sektor. I etterutdanningen legges det til rette for erfaringsutveksling på tvers av geografi og arbeidsfelt. I 2021 var det oppstart av 4 kull med til sammen 82 deltakere.

DELTAKERFORDELING, FYLKER OG KOMMUNER

Siden starten i 2011 har 531 deltakere fra alle Norges fylker fordelt på 121 kommuner gjennomført etterutdanningen. I 2021 var 6 nye kommuner representert med deltakere, markert i **fet**.

Fylke	Kommune
Agder	Arendal, Grimstad, Lillesand, Farsund, Flekkefjord, Kristiansand, Kvinesdal, Lindesnes
Innlandet	Elverum, Gjøvik, Lillehammer , Rendalen, Ringsaker, Sør-Fron, Stange, Trysil, Vestre Slidre, Vestre Toten, Vågå, Våler, Østre Toten, Øyer
Møre- og Romsdal	Kristiansund, Rauma, Tingvoll, Vestnes, Volda, Ålesund
Nordland	Bodø, Bø, Fauske, Gildeskål, Hadsel, Hamarøy, Meløy, Narvik, Steigen, Vefsn, Vestvågøy, Vågan
Oslo	Oslo
Rogaland	Eigersund, Haugesund, Hå, Klepp, Randaberg, Sandnes, Sola, Stavanger, Strand, Time, Tysvær
Vestfold og Telemark	Færder, Horten, Larvik, Sandefjord, Skien, Tønsberg
Troms og Finnmark	Hammerfest, Harstad, Kåfjord , Tromsø
Trøndelag	Levanger, Malvik, Nærøysund, Orkland, Rennebu, Røyrvik, Selbu, Stjørdal, Trondheim, Verdal, Åfjord
Vestland	Askøy, Austevoll, Austrheim, Bergen, Bjørnafjorden, Fjaler, Gloppen, Kinn, Kvinnherad, Stad, Sunnfjord, Ullensvang, Vaksdal, Voss, Øygarden
Viken	Asker, Aurskog-Høland , Bærum, Drammen, Enebakk, Fredrikstad, Gol, Halden, Hol, Hole, Indre Østfold, Jevnaker, Kongsberg, Lier, Lillestrøm, Lunner, Lørenskog, Marker, Moss, Nes, Nesbyen, Nesodden, Nittedal, Nordre Follo, Nore og Uvdal, Øvre Eiker, Ringerike, Sigdal, Ullensaker, Vestby, Våler, Ål

DIGIKURS

Høsten 2021 lanserte Verdighetsenteret et utvalg digitale kortkurs med varighet 2 timer, kalt DIGIKURS. Gjennom dette lavterskel kompetansetilbudet når vi et segment som av ulike grunner ikke har hatt mulighet å ta hele etterutdanningen. Kursene skreddersys for ulike målgrupper; Ledere, frivillighetskoordinatorer og øvrige ansatte som samarbeider med frivillige. At tilbudet er digitalt gjør det mulig å nå ut til hele landet. For noen åpner dette også en vei inn i etterutdanningen.

FAGSEMINAR

Verdighetsenteret tok initiativ til å arrangere et digitalt fagseminar sammen med Senter for medisinsk etikk og Kommunesektorens organisasjon, KS, med tittel: *Etiske og juridiske perspektiver på samhandling med frivillige innen eldreomsorg*. Her ble det lagt til rette for etisk og juridisk refleksjon gjennom innledninger og samtale mellom erfarne aktører innen fagene. Det ble satt søkelys på behovet for juridisk presisering og etisk bevisstgjøring på feltet frivillighet i eldreomsorg. Fagseminaret søkte å tydeliggjøre aktuelle etiske og juridiske dilemmaer, og hvordan man kan møte dem på en god måte. Et eget faghefte ble utviklet på bakgrunn av arbeidet med fagseminaret.

FAGFORUM FRIVILLIGHET

Avdelingen har arrangert flere utgaver av *Fagforum Frivillighet* i 2021. Dette er en digital møteplass for frivillighetskoordinatorer fra hele landet som alle har gjennomført etterutdanningen ved Verdighetsenteret. For tidligere deltakere er dette en populær måte å bli fulgt opp på: Her får de både faglig påfyll, en plattform for erfaringsutveksling og anledning til nettverksbygging på tvers av geografi og sektorer.

IDÉBANK – FRIVILLIGHET

Prosjektutvikling er en viktig del av etterutdanningen. Deltakerne følges tett opp og får veiledning fra Avd. Frivillighet og kultur i dette arbeidet. *Idébank – frivillighet* er en ny ressurs som vil være tilgjengelig for alle på Verdighetsenterets nye nettsider. Her er oversikt over frivillighetsprosjekter som deltakerne har jobbet frem. Målet er å gi drahjelp for alle som ønsker å iverksette aktivitet og frivillighetsprosjekter i eldreomsorgen. Kvalitetsreformen for eldre – *Leve hele livet* – baserer seg på og oppfordrer til erfaringsdeling. I arbeidet med implementering av reformen vil idébanken være nyttig. Den er bygget opp av bilder, prosjektbeskrivelser og gode tips som deltakerne har gitt tillatelse til å dele. Verdighetsenteret har omformulert de originale prosjektbeskrivelsene og føyet til faglige anbefalinger, relevant litteratur og måler, som kan inspirere andre til å sette i gang lignende aktivitet.

NASJONAL KOORDINATORSAMLING

Etter flere avlysninger grunnet pandemien ble Fagsamling for frivillighetskoordinatorer endelig arrangert igjen, 27. og 28. oktober. Og det var også en helt spesiell energi i Felix konferansesenter i Oslo, da vi fikk møte hverandre igjen til en fysisk konferanse! På programmet sto blant annet innlegg fra forskere, Samuel og bestefar, Helge Jordal, prosjektleder og ungdom fra *Kollektivet – Ungdom flytter inn* på Paulus sykehjem. Vi fikk også høre eksempler fra arbeidshverdagen til 6 frivillighetskoordinatorer. Fagsamling for frivillighetskoordinatorer er en årlig møteplass. Målgruppen er tidligere deltakere på etterutdanningen Frivillighetskoordinering – eldreomsorg og andre med interesse for fagfeltet. Programmet henvender seg både til ansatte/ledere i omsorgssektoren, frivilligsentraler og frivillige organisasjoner.

Foto: Ketil Blom

FORSKNING OG UTVIKLING

FoU-arbeidet er utviklingsarbeid, satt i gang for å styrke senterets utdanninger. Eksisterende kunnskap fra forskning og praktisk erfaring innenfor eldreomsorgen blir anvendt og sydd inn i senterets utdanninger. Målet er å sikre at veien fra utvikling av ny kunnskap til implementering i praksis blir kortest mulig.

FRIDE OG LIVE@HOME.PATH

I doktorgradsprosjektet FRIDE skal ph.d.-kandidat Eirin Hillestad utvikle ny kunnskap om betydningen av frivillig innsats for hjemmeboende personer med demens, pårørende og frivillige; Hvilke faktorer fremmer og hemmer utvikling av slik praksis? Prosjektet er et samarbeid mellom Senter for alders- og sykehjemsmedisin [SEFAS] ved Universitetet i Bergen og Verdighetsenteret, og planlegges avsluttet i 2022. En egen poster ble presentert under The virtual NKG 25 Nordic Gerontology Congress, Island.: Hillestad, E, Husebø, BS, Tranvåg O. [2021, 2.-4. juni]. *Understanding the motive and meaning of volunteer support for persons with dementia.*

SEFAS, Verdighetsenteret og flere nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere står bak LIVE@Home.Path, et forskningsprosjekt finansiert av Norges forskningsråd. Studien omfatter tre norske kommuner. Målet er å utforske hvordan demensomsorgen kan forbedres gjennom utforming av et tydeligere og kvalitativt bedre demensforløp for personer med demens og deres familier. Kan dette også redusere omsorgsgivernes byrde og bidra til at flere kan bo lengre, tryggere og mer uavhengig hjemme?

EVALUERINGSSTUDIE

Siden Verdighetsenteret digitaliserte sitt utdanningstilbud i 2020 er det nå blitt etablert en egen studie for å utforske erfaringer fra deltakere og deres ledere. I prosjektet analyseres evalueringsskjemaer utfylt av deltakere ved Palliativ eldreomsorg, Akuttmedisinsk eldreomsorg eller Frivillighetskoordinering – eldreomsorg. I tillegg er det foretatt intervjuer av ledere fra ulike kommuner som har hatt ansatte på én eller flere av etterutdanningene. Datainnsamling er gjennomført og analysearbeid er i prosess. Sentrale fordeler med digital undervisning vil bli belyst. Målet er å identifisere barrierer med den digitale plattformen og mulig forbedringspotensial. Resultatene vil bli publisert når arbeidet er ferdigstilt.

Fagutvikling

PILOTPROSJEKT ETTERUTDANNING I IMPLEMENTERING

Avdeling for helse og omsorg planlegger en etterutdanning i implementering for fagsykepleiere og ledere i den kommunale helsetjenesten; Primært innen sykehjem og hjemmesykepleien. Prosjektplan er utarbeidet, og i september 2022 er det planlagt oppstart av pilot. Utdanningen vil ha flere samlinger over to semestre. Bakgrunnen for satsingen er at både forskning og erfaring viser at av det er utfordrende å få kunnskap omsatt til ny praksis i helsetjenesten. Å kjenne til strategier og ha nødvendige verktøy i tillegg til teoretisk kunnskap om implementering er avgjørende for gode prosesser og for at endringen skal være bærekraftig.

KURS I KLINISK KOMMUNIKASJON FOR LEGER

Erfaring fra klinisk praksis og forskning avdekker et stort behov for trygghet i kommunikasjonen – det være seg med pasienter, pårørende eller med samarbeidspartnere. Verdighetsenteret har sammen med overlege Siri Steine fra Ahus utviklet et kurs i klinisk kommunikasjon for leger. Metodikken i bruk er fra VITAL TALK, og omfatter rollespill/simulering, refleksjon og teori. Evalueringen i etterkant var svært positiv.

I august ble legekurset pilotert.
Seks sykehjemsleger møttes over 2 dager.

Fagundervisning

Senteret har i 2021 hatt et variert undervisningstilbud. Fokus har også beveget seg fra håndtering av koronasmitte og dets konsekvenser tilbake til formidling av akuttmedisinsk og palliativ kunnskap i den siste livsfasen.

DELTAGELSE I PROSJEKT OG KOMMISSJON

Senteret var med i referansegruppen for prosjektet Etablering av et kommunalt palliativt team, som startet opp i september, i regi av Bergen kommune.

Koronakommisjonen

På forespørsel fra Senter for omsorgsforskning Vest har Verdighetsenteret bidratt med data-innsamling (dybde- og fokusgruppeintervju), analyse og skrivning av underlagsrapport til regjeringens koronakommisjon. Hovedspørsmål: I hvor stor utstrekning var sykehjemmene forberedt på en pandemi? I hvilken grad klarte personalet å finne tilpasninger dersom de ikke klarte å ivareta beboerens behov som tidligere? Hvilke prioriteringer utspilte seg i praksis mht. oppgaver og omsorg for beboere med ulike behov (både internt og knyttet til samhandling eksternt)? Hvilke erfaringer gjorde de pårørende seg i denne krevende situasjonen?

På den internasjonale konferansen *European Forum for Primary Care 2021* presenterte Irene Aasmul noen av de etiske aspektene fra rapporten. Den kan leses i sin helhet her: [Erfaringer med COVID-19 i norske sykehjem](#)

HØRINGSUTTALELSER

Senter for medisinsk etikk har på oppdrag fra Helsedirektoratet utarbeidet faglige råd for forhåndssamtaler. I dette arbeidet har Verdighetscenteret vært representert i referansegruppen, samt deltatt i høringsrunder både skriftlig og muntlig. De faglige rådene for forhåndssamtaler er ennå ikke publisert.

Verdighetscenteret har gitt uttalelse til høring vedrørende innføring av koronasertifikat. Senteret har også deltatt med innspill på høringskonferanse om ny fagskoleutdanning innen fagområdet helse og velferd. Denne type utdanning er i regi av Det norske Diakonhjem, Haraldsplass Diakonale Stiftelse og Stiftelsen Diakonova.

GRØNT LYS

VID vitenskapelige høgskole har initiert prosjektet *Grønt lys*, som fokuserer på vold og uønsket adferd hos pasienter i sykehjem og hjemmesykepleie. Verdighetscenteret har bistått med råd og innspill i planfasen, sammen med Høgskolen på Vestlandet, UiB, Bergen kommunes etat for hjemmebaserte tjenester og Løvåsen sykehjem – Kompetansesenter for demens. For å få en større innsikt i tematikken planlegges en litteraturstudie og intervjuer av ansatte i helsetjenesten. Verdighetscenteret vil også i fortsettelsen være en sentral diskusjons- og samarbeidspartner, skrive artikler og gi råd knyttet til aktuelle søknader og relevant litteratur.

COST ACTION: ETIKK I DEMENSOMSORGEN

En forskergruppe fra Statens institutt for folkesundhed ved Syddansk Universitet ønsker å etablere et EU-demensnettverk kalt EDEM – Ethics in dementia, og arbeider med finansiering for dette. De har derfor sendt søknad om EU-midler til COST action, se <https://www.cost.eu/cost-actions/what-are-cost-actions/>. Verdighetscenterets Irene Aasmul har deltatt i ekspertpanelet for søknaden. Panelets mandat er å komme med faglige innspill.

SAMLOKALISERING MED PLUSSEFFEKTER

Bergen Røde Kors Sykehjem og Stiftelsen Verdighetscenteret er selvstendige institusjoner, men har frem til utløpet av 2021 hatt felles adresse. Samlokaliseringen har åpnet for fagutvikling, hospitering og praksis, publikasjoner, arrangementssamarbeid og utveksling av ulike typer tjenester. Verdighetscenterets faglige leder har gitt veiledning til leger og sykepleiere, særlig i forbindelse med sykehjemmets palliative innsats. Kurslokaler ved sykehjemmet er også benyttet ved fysiske samlinger for senterets etterutdanninger.

Fagformidling – tiltak og tema

Vårt samfunn har gjennom 2021 vært preget av både nedstenging og andre restriksjoner i lange perioder. Verdighetscenterets stab har likevel bidratt med foredrag, undervisning, ledelse av seminarer og arrangementer på en rekke steder og ulike plattformer – gjerne også i samarbeid med andre.

Hvem	Hva, hvor	Arrangører, evt samarbeidspartnere	Fysisk, digital	Dato
von Hofacker, Wilhelmsen	Omsorgsprisen, DNS Store Scene	VS og GC Rieber Fondene	D	13.01.
Aasmul	Samling for FoU-nettverket for forhåndssamtaler	Senter for medisinsk etikk UiO	D	28.01.
Aasmul, Gangstø Steinseide, Kolle	Fagdag Palliasjon	Fagforbundet Innlandet	D	15.02.
Eikemo, Irgens, Kolle, Wilhelmsen	Verdighetskonferansen 2021, Streamworks Studio Oslo	VS og Fagforbundet	D	15.03-15.04.
von Hofacker	Temakurs palliasjon i geriatri, Smerter og palliasjon hos eldre, 3 ulike foredrag	OUS og Aldring og Helse	D	21.04.
von Hofacker	Lindrende sedering i livets sluttfase	Helseregion Vest	D	03.05.
Eide, Irgens, Kolle, Martin, Gangstø Steinseide, von Hofacker	Heldags webinar: Palliativ eldreomsorg	Fagforbundet Trøndelag	D	03.06.
Aasmul	Forelesning under eldreuken Siste kapittel	UIB, Medisinsk fakultet	D	03.06.
Aasmul	Presentasjon av V.senteret og utdanningsprogrammene	Senter for omsorgsforskning, Imagining Age-Friendly communities	D	07.06.
Tessem, Wilhelmsen, Aasmul	Webinar: <i>Kunst og kreativitet i helhetlig omsorg - I</i>	VS og Komp.esenter for kultur, helse og omsorg	D	10.06.
Wilhelmsen, Aasmul	Debatt, åpent møte Arendalsuka 2021: <i>Viruset og verdigheten</i>	VS og Fagforbundet	F/D	18.08.
Wilhelmsen	<i>Dei mjuke hendene</i> , filmvisning Vega Scene, Oslo	VS, Fagforbundet, Vega Scene, Speranza	F	24.08.
Wilhelmsen	<i>Hans + Liv</i> , filmvisning og samtale på scenekanten, Vega Scene, Oslo	VS, Fagforbundet, Vega Scene, Speranza	F	25.08.
Kolle, Gangstø Steinseide, von Hofacker	Heldags webinar: Palliativ eldreomsorg	Fagforbundet Troms	D	26.08.
von Hofacker	Krefrelatert gjennombruddssmerter	Helseregion Vest	D	06.09.

Aasmul	Innlegg, European forum for primary care: Ethical aspects during COVID 19 in nursing homes	EFPC, Senter for Omsorgsforskning, HVL	D	07.09.
Nordal-Seljestokken, Wilhelmsen, Aasmul	Webinar: <i>Kunst og kreativitet i helhetlig omsorg - II</i>	VS og Komp.senter for kultur, helse og omsorg	D	09.09.
von Hofacker	Intervju: Siste livsfase, omgivelse rundt døende og pårørende	Bergen Arkitektsskole (BAS)	F	17.09.
Gangstø Steineseide, von Hofacker, Aasmul	Palliasjon	Fagforbundet Finnmark	D	21.09.
von Hofacker	Palliasjon til eldre – mer enn kreft, Leknes / Lofoten	Nordlandssykehuset	F	23.09.
von Hofacker, Wilhelmsen	En dag for verdighet 2021, Bergen kino	BIFF, Bergen kommune, BRKS, Åsane vg.skole	F	21.10. / 25.10.
Wilhelmsen	En dag for verdighet, Vega Scene, Oslo	BIFF, Vega Scene, Fagforbundet Oslo, Nettverkskontor for helse- og oppvekstfag	F	26.10.
Magerholm, Wilhelmsen	Nasjonal konferanse, Felix konf.senter	Verdighetsenteret	F	27.-28.10.
Eikemo, Kolle, Wilhelmsen	Folkemøte, Sortland	Regionalt Kompetansekontor, Vesterålen	F	03.11.
von Hofacker	Foredrag, høstmøte Solstrand Hotel: Hvem bestemmer behandlingsintensiteten?	Vestlandske kardiologer	F	08.11.
von Hofacker, Aasmul	Foredrag og dialog: Forhåndssamtaler – åpenhet om døden?	USHT, KS	F	09.11.
Wilhelmsen	Webinar, <i>Kunst og kreativitet i helhetlig omsorg - III</i>	Nasj. Komp.senter kultur, helse, omsorg, Sykehjemsetaten - Oslo	D	11.11.
Eide, Irgens, Kolle, Martin, Gangstø Stenseide, von Hofacker	Palliativ omsorg: Ernæring i alderdom og livets slutt. Sår: Forebygg. og behandling	Yrkesseksjon helse og sosial, Fagforbundet Viken	D	18.11.
von Hofacker	Foredrag og dialog: Hva er en god død?	Kreftavdelingen Haukeland universitetssjukehus	F	24.11.
Aasmul	Forhåndssamtaler	Alrek helseklynge, Med. fakultet UIB	F/D	03.12.
Aasmul	Forhåndssamtaler	VID	D	13.12.
Aasmul	Forhåndssamtaler	HVL	D	14.12.

OPINIONSDANNELSE

Verdighetsenteret ønsker å belyse tema verdighet for sårbare gamle i den offentlige samtalen. Tradisjonelle, fysiske møteplasser kombineres med nye teknologiske muligheter i formidlingen.

Arrangementer

VERDIGHETSKONFERANSEN

Siden 2009 har en vårlig, nasjonal og tverrfaglig konferanse vært en viktig, tverrfaglig nettverksarena for mange. I 2021 gikk Verdighetsenteret sammen med Fagforbundet om å arrangere Verdighetskonferansen 2021. Programmet ble spilt inn i Streamworks Studio i Sandvika, og var tilgjengelig på nett gjennom mars og april. Årets tema: Mellom liv og død.

Medvirkende: Ada Bjerkvig – 96-årig blogger, Geir Jørgen Bekkevold [KrF], Mads Gilbert – overlege UNN, Sebastian von Hofacker – Verdighetsenteret, Eskild Hustvedt – sykepleier, Hege Haukeland Liadal [Ap], Iren Mari Luther – Fagforbundet, Kjersti Mjør – journalist BT, Sylvelin Måkestad – filmskaper, Silje Naustvik – nestleder NSF, Silje Nordnes – journalist NRK og frivillig Røde Kors, Margreth Olin – regissør, Tom Remlov – tidl. teatersjef og operadirektør, Kurt Rønning og Ingvar Skjerve – Yrkesseksjon helse og sosial, Fagforbundet, Christine Haga Sørlie – prosjektleder KS, Ingvard Wilhelmsen – «hypokonderlegen» og Wasim Zahid – «Twitterlegen». Fra senteret medvirket også Silje B. Eikemo, Elsa Irgens, Aina Kolle og Sverre Chr. Wilhelmsen. Et signatortrekk ved disse konferansene er at profesjonelle kunstnere danner et «flettverk» underveis. I år delte sykepleier og låtskriver Marthe Chr. Valle egne sanger og refleksjoner.

Det planlegges en ny utgave av Verdighetskonferansen i 2023.

I paneldebatten *Hvordan ta vare på helsearbeiderne våre, og de gamle?* deltok (fra v.) Sebastian von Hofacker, Mads Gilbert, Iren Mari Luther, Hege Haukeland Liadal, Geir Jørgen Bekkevold og Ingvar Skjerve. Fra innspillingen i studio.

ARENDALSUKA: VIRUSET OG VERDIGHETEN

Verdighetsenteret og Fagforbundet inviterte 18. august til en bred panelsamtale under Arendalsuka 2021: *Hva lærte vi av covid-19? Er norsk eldreomsorg rustet for en ny pandemi?* Kan pandemien være en test på hvor omstillingsdyktige og sterke tjenestene våre egentlig er mht. ansvar og beredskap, omsorgstrøtthet, forholdet mellom stat og kommune, overbehandling og underbehandling, ensomhet, pårørende og frivillige, rekruttering og kompetanse. I panelet; Bent Høie – helse og omsorgsminister, Tuva Moflag (Ap), Kjersti Toppe (Sp), Anita Vatland – Pårørendealliansen, Iren Luther – Fagforbundet og Irene Aasmul – Verdighetsenteret. Debattleder var Anne Grosvold, mens Moddi med egne sanger stod for musikalsk innramming. Det godt besøkte samarbeidsarrangementet i Bankgården ble også strømmet med stor oppslutning.

WEBINARSERIE: KUNST OG KREATIVITET

Kunst og kreativitet i samspill mellom pleie- og omsorgsarbeidere, pårørende og frivillige, helhetlig omsorg, kunstens egen verdi. Dette var stikkord for tre webinarer dette året. Arrangører: Nasjonalt Kompetansesenter for kultur, helse og omsorg (NKO) og Verdighetsenteret (VS).

Sendingen 10. juni ble grunnet stor interesse også sendt som en «ønskereprise» den 9. september. I programmet medvirket statsråd Abid Raja, Helga Anspach – Kode, forfatter Frode Grytten og Oddgeir Synnes – VID. Arrangørene stilte med Odd Håpnes og Wenche Torrissen (NKO), og Julie Tessem / Ann-Kristin Nordal-Seljestokken, Irene Aasmul og Sverre Chr. Wilhelmsen (VS). Blant temaene: Kreativ omsorg, improvisasjon og lek i demensomsorgen, et nytt språk for demens og frivillige som dørråpere til kunsten.

Programmet 11. november belyste særlig hvordan dans og bevegelse kan inngå som del av et bedre hverdagsliv for personer med demens. Dette ble formidlet gjennom innlegg, interaktive demonstrasjoner og klipp fra feltarbeid i Trøndelag og ved Økerhjemmet, ved fagrådgiver Anna Charlotta Nordanstedt (NKO), og fysioterapeut Yvonne Solberg. Faglig leder Eli Lea presenterte prosjektet «Sammen om det», som Bergen Sanitetsforening koordinerer, mens Rikke Gürgens Gjærum og Lilli Mittner ga innspill fra Artful Dementia Research Lab, UiT Norges Arktiske Universitet. Sykehjemsetaten i Oslo, SYE, var samarbeidspartner i denne utgaven. Hver for seg nådde webinarerne over 200 påmeldte på Zoom. Serien vil bli videreført i 2022.

FILM BELYSER VALG OG VERDIER I ELDTREOMSORGEN

Filmopplevelsen i kinosalen er dypst sett noe vi er sammen om. Vi trenger slike arenaer for samvær, påfyll og inspirasjon. Verdighetsenteret har gjennom mange år lagt til rette for samtale omkring filmvisninger som på ulike måter belyser ulike sider ved alderdom, profesjonell omsorg og frivillig engasjement. Kanskje kan det vi ser på lerretet åpne for refleksjon over egen praksis, og sette oss på sporet av hvordan vi selv kan bidra?

T.v.: *Hans + Liv*: Vi følger Hans [93] gjennom flere år. Tap og sorg blander seg inn i en munter og nær manns hverdag.
T.h.: *Det er ikke over ennå*: I et inkluderende fellesskap blir beboerne sett, tatt på og lyttet til som mennesker.

Åpne forestillinger på Vega Scene

To sensommerkvelder koordinerte Verdighetsenteret åpne filmvisninger og samtale om verdi-valg i eldreomsorgen på Vega Scene i Oslo. 24 august innledet regissør Margreth Olin før visning av klassikeren *Dei mjuke hendene*. Da filmen kom i 1998 utløste publikums møte med beboere og ansatte på et norsk aldershjem intens debatt om dyptgripende spørsmål ved vår eldreomsorg. Og dessverre er skildringen av humoren, savnet, sorgen, håpet og den store kjærligheten i dette miniatyrsamfunnet fremdeles hyperaktuelt.

Kvelden etter var det kinopremiere på *Hans + Liv*, en ny norsk dokumentar om sårbarhet og kjærlighet, med innledning fra filmens regissør, Mari Bakke Riise. Hun deltok også i samtale på scenekanten med Ingvar Skjerve – rådgiver i Fagforbundet, Hans Waaler – pårørende og filmens hovedperson, samt ordstyrer Sverre Chr. Wilhelmsen. Hvordan sørge over et menneske som ennå er her, men som du likevel opplever å ha mistet? Kan kunnskap om livets siste fase påvirke våre livsvalg?

En dag for verdighet

For tiende året på rad gikk Verdighetsenteret og Bergen internasjonale filmfestival (BIFF) sammen om *En dag for verdighet* i oktober. Her møtes ungdom, ansatte og frivillige i kinosalen for å oppleve og samtale omkring en ny dokumentar om verdighet for eldre. Årets film var den tankevekkende danske filmen *Det er ikke over ennå: Ved sykehjemmet Døgmarminde* har et nytt behandlingsopplegg gitt drastisk reduksjon i medisinbruken.

I Bergen var det både skoleforestillinger og åpne visninger, og filmen ble faktisk den nest best besøkte under hele festivalen! Med i samarbeidet var også Bergen kommune – byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet, Bergen Røde Kors Sykehjem, Åsane vg skole – helsefagarbeiderutdanningen og Senter for omsorgsforskning vest. Denne høsten ble BIFF-samarbeidet nok en gang videreført på Vega Scene, med egne visninger både på dag- og kveldstid. Slik fikk mer enn 200 elever og lærere fra Ullern, Kuben og Stovner vg. skoler tatt denne filmopplevelsen med seg tilbake til klasserommet. Fagforbundet – Oslo og Nettverk for helse- og oppvekstfag Oslo var her med i samarbeidet, som vil bli utviklet ytterligere i 2022.

Foto: Verdighetsenteret

TEMAKVELD I VESTERÅLEN

Gode naboer i Vesterålen var foregangskommuner da de i våren 2020 satset på Verdighetsenterets Akuttmedisinsk eldreomsorg i desentralisert utgave til etterutdanning av ansatte. Senhøstes 2021 var senteret tilbake i nord, i møte med nye kull fra Hadsel, Sortland og Øksnes. Og sammen med Regionalt Kompetansekontor for Vesterålen ble det den 3. november også invitert til åpent møte. Aina Kolle – leder avd. Helse og omsorg, holdt innledningsforedrag om verdighet for gamle og akutt sykdom i livets siste fase. I en egen panelsamtale møtte vi Silje B. Eikemo – daglig leder, Marion Celius – kommunalsjef helse- og omsorg, Hans Arne Norbakk – RKK Vesterålen og Rune Steinum – lege. Temaene var bl.a. over- og underbehandling, akutt sykdom i lives siste fase, demens, kompetansebehov og rekruttering. Blant et rikholdig publikum i Kulturfabrikken var både lokalt interesserte og deltakere ved etterutdanningen.

Trubadur Ola Bremnes slo an tonen og rundet av kvelden med en egen konsertsekkens.

OMSORGSPRISEN 2021: FRA TEATERSCENEN

Omsorgsprisen er utdelt årlig siden 2002. Den tildeles en medarbeider, frivillig, pårørende eller institusjon som har gjort en enestående innsats for våre eldre eller andre utsatte grupper. Bak prisen står GC Rieber Fondene og Verdighetsenteret, med Bergen kommune – byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet som samarbeidspartner. Prisarrangementet fra Den Nationale Scene ble filmet og gjort tilgjengelig på nett gjennom en hel måned. I tillegg til de høytidelige prisutdelingene rommet festforestillingen et faglig og kunstnerisk program med konferansier Samuel Massie, forfatter Frode Grytten, musiker og komponist Henning Sommerro, akrobatgruppen Absence Crew, symfonikere og blåsere fra BFUng, musikalsk ansvarlig Helge Lilletvedt og førsteamanuensis Oddgeir Synnes. Årets prisudeler var Anne-Grete Strøm-Erichsen – tidligere statsråd og fra årsskiftet ny styreleder i Stiftelsen Verdighetsenteret.

Under en egen aktivitetsuke i hjemmetjeneste og sykehjem i Bergen ble en spesiell hilsen fra arrangørene delt ut som en anerkjennelse av stor omsorgsinnsats under pandemien; 6.000 esker, hver med tre «omsorgshjerter» i sjokolade. Mottakere var helsepersonell, pårørende og frivillige innen hjemmebaserte tjenester.

Alise Ådland, ressurssykepleier i hjemmetjenesten, mottok Omsorgsprisen 2021. Her flankert av prisudeler Anne-Grete Strøm-Erichsen og programleder Samuel Massie. De to 2. prisvinnerne var frivillighetskoordinator Anette Ravnøy og pårørende Linda og Lasse Haugland.

Hva er en verdig alderdom? I møte med sårbare gamle og pasienter med demens har jeg ofte tenkt at det viktigste er kjærlighet. Alle trenger å bli sett, respektert og elsket.

**STEIN HUSEBØ,
VERDIGHETSENTERETS GRÜNDER
OG DAGLIG LEDER TIL 2015**

Kommunikasjon og media

Nyhetsbrev

Det er rundt 2600 abonnenter på nyhetsbrevet, som utgis ca. hver måned. Nyhetsbrevene inneholder saker om senterets etterutdanninger, deltakernes prosjekter, egne arrangementer og samarbeidsprosjekter.

Nettsiden

I 2021 er det utviklet en ny nettside for Verdighetsenteret i samarbeid med Netlife, gjennom bruk av kjernemodellen. Denne modellen følger design-thinking-metodikken og setter menneskene i fokus. Det er gjennom året produsert 61 nyhetssaker; Debattinnlegg, fagsaker, nyhetssaker fra etterutdanningene, oppslag om deltakere, prosjekter og arrangementer. Egne reportasjer belyser bl.a. nye muligheter innen eldreomsorg i kommune-Norge: Fra Karmøy og Vågå om frivillighet, fra Alta om akuttmedisinsk eldreomsorg.

Totalt antall besøk på verdighetsenteret.no var 38.563 i 2021 iflg tall fra Google Analytics: 75 prosent kvinner, men vi ser en utvikling der litt flere menn besøker siden. 80 prosent klikker seg inn på siden via mobilen. Halvparten er i alderen 44 til 64 år. Den mest leste enkeltartikkelen var «Slik setter du koronavaksinen riktig», der 3.651 stk var innom.

Verdighetsenteret har også hatt nyhetsinnslag og debattinnlegg i lokale, regionale og nasjonale medier gjennom året.

Publikasjoner

Tidsskriftet Sykepleien: [Fem ordførere følger opp arven fra Florence Nightingale](#), Kronikk av Silje B. Eikemo og Irene Aasmul, 13.05.21.

Norsk Helseinformatikk: [Moderne mennesker vil ha kontroll på døden](#), Intervju om døden, Sebastian von Hofacker, 15.04.21.

Koronakommisjonens underlagsrapport: [Erfaringer med COVID-19 i norske sykehjem](#), Jacobsen, Frode F.; Arntzen, Cathrine; Devik, Siri Andreassen; Førland, Oddvar; Krane, Martin Sollund; Madsen, Linda; Moholt, Jill-Marit; Olsen, Rose Mari; Tingvold, Laila; Tranvåg, Oscar; Ågotnes, Gudmund; Aasmul, Irene.

Kampanje om verdighet

I forkant av stortingsvalget 2021 produserte Verdighetsenteret en egen kampanje om verdighet. Hovedelementet var en film med en gammel dame som ble utsatt for uverdige situasjoner som pasient. Videoene ble spredt i sosiale medier i uken før valgdagen. Målet var å skape bevissthet hos folk flest om hva verdighet kan innebære i eldreomsorgen. Filmen ble laget i samarbeid med Screen Story, skuespiller Rosemary Lund og ansatte ved Bergen Røde Kors sykehjem. Den nådde 12.000 eksponeringer, fikk 370 likes og ble delt seksti ganger via sosiale medier.

Reportasjeprosjektet Årringer

Prosjektet *Årringer* skal speile hvordan det er å være gammel i Norge i dag. 22 eldre blir her intervjuet. De er alle over 75 år, kommer fra hele landet, to fra hvert fylke – både syke, friske og døende. Vi møtte blant annet Målfrid [82] som hadde planlagt sin egen begravelse.

I tillegg til reportasjene om de eldre, skrives egne fagsaker knyttet til relevante enkelttemaer. Prosjektet er et samarbeid mellom Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse og Verdighetsenteret. Alle saker i prosjektet publiseres også på begges nettsider og i sosiale medier, samt på et eget nettsted, www.aarringer.no

Målfrid [82] lider av kreft med spredning og legene kan ikke stoppe sykdommen. Nå leter hun frem smykker og ringer for å fordele til sine nærmeste.

ORGANISASJON

MEDARBEIDERE GJENNOM 2021

Silje B. Eikemo

Daglig leder

Sebastian von Hofacker

Faglig leder

Aina Kolle

Leder – Helse og omsorg

Marion Rodgers Løseth

Leder – Frivillighet og kultur [fra 15.11.2021]

Sverre Chr. Wilhelmsen

Brobygger – arrangementer, opinionsdannelse

Kristine Askvik

Kommunikasjonsrådgiver

Irene Aasmul

Fag- og forskningsutvikler – Helse og omsorg

Gro-Kathrin Eide

Rådgiver – Helse og omsorg [fra 20.09.21]

Susanne Lier Fagerbakke

Rådgiver – Frivillighet og kultur

[i permisjon 08.02.–18.10.21]

Therese Hustoft Elvemo

Rådgiver – Frivillighet og kultur

[08.03.–21.06.21]

Lise Toft Henriksen

Rådgiver – Frivillighet og kultur [fra 20.05.21]

Elsa Christine Irgens

Rådgiver – Helse og omsorg

Beate Magerholm

Rådgiver – Frivillighet og kultur

Kjersti Martin

Rådgiver – Helse og omsorg [fra 27.04.21]

Ann-Kristin Nordal-Seljestokken

Rådgiver – Frivillighet og kultur

[vikar for Susanne fra 16.02.–31.12.21]

Evy Gangstø Steinseide

Rådgiver – Helse og omsorg

Julie Tessem

Konstituert leder – Frivillighet og kultur

[til 30.09.21]

Rådgiver – Frivillighet og kultur [fra 01.10.21]

Barbro Danielsen

Permisjon

Eirin Hillestad

I permisjon, Ph.d.-kandidat,

Verdighetsenteret/SEFAS, UiB

*Sårbare gamle og deres pårørende
skal møtes med verdighet,
respekt og omsorg.*

*Våre sentrale verdier bygger på filosofien
fra Hospice og Palliative Care;
Et helhetlig menneskesyn,
med likeverd for fysiske, psykososiale
og eksistensielle perspektiver.*

*Tverrfaglighet og flerfaglighet
er en grunnleggende
forutsetning for vårt arbeid.*

VERDIGHETSENTERETS
VERDIFUNDAMENT

Verdighetsenteret
OMSORG FOR GAMLE

Ansvarlig utgiver: Silje B. Eikemo
Redaksjonen avsluttet mars 2022
Grafisk utforming: Studio Boi

www.verdighetsenteret.no

20
21